

PROJEKT USPOSABLJANJA OSNOVNOŠOLCEV IZ TEMELJNIH POSTOPKOV OŽIVLJANJA Z UPORABO AVTOMATSKEGA ZUNANJEGA DEFIBILATORJA

Nenaden srčni zastoj je eden izmed vodilnih vzrokov smrti v razvitih državah, tudi v Sloveniji. V Evropi vsako leto doživi srčni zastoj med 350.000 in 400.000 ljudi, v Sloveniji okoli 1600 (oz. 4 osebe dnevno).

Znanje temeljnih postopkov oživljanja je že desetletja prepoznano kot izjemno pomembno in nujno za vsakogar, saj le tako lahko pomagamo ljudem z nenadnim srčnim zastojem. Defibrilacija v času 3 – 5 minut po kolapsu lahko poveča delež preživelih na 50 % do 70 %. Ker je defibrilacija uspešna le prvih nekaj minutah po srčnem zastojem, morajo temeljne postopke oživljanja vključno z uporabo avtomatskega zunanega defibrilatorja (AED), ki jih je potrebno opraviti pred prihodom ekipe nujne medicinske pomoči, poznati praktični vsi. Znanje oživljanja v laični javnosti v Sloveniji je zelo slabo. Glede na zadnje podatke je odstotek laikov, ki pričnejo oživljati na terenu, v Sloveniji blizu 30 %, medtem ko v bolj ozaveščenih delih Evrope prične oživljati 50 – 70 % laikov.

V nekaterih državah je učenje oživljanja obvezno že v osnovnih šolah, medtem ko se v drugih državah to šele počasi uvaja. Evropski svet za reanimacijo (The European Resuscitation Council – ERC), Ameriško združenje za srce (American Heart Association –AHA) in druge organizacije si za to močno prizadevajo, saj je otroke celo lažje usposabljati kot odrasle. Najprimernejša starost otrok za začetek izobraževanja o oživljanju je 12 let. Šolarji lahko tako delujejo kot multiplikatorji: doma lahko o oživljanju podučijo svoje brate in sestre, starše, stare starše in druge družinske člane. Evropska fundacija za varnost bolnikov (European Patient Safety Foundation – EuPSF), Evropski svet za reanimacijo (The European Resuscitation Council – ERC), Mednarodni odbor za oživljanje (The International Liaison Committee on Resuscitation - ILCOR) in Svetovna anesteziološka federacija (The World Federation of Societies of Anesthesiologists – WFSA) so avtorji skupne izjave “Kids save lives” (Otroci rešujejo življenja), ki podpira izobraževanje osnovnošolskih otrok o oživljanju po celem svetu. Izjavo je podprla tudi Svetovna zdravstvena organizacija (WHO).

Visoka zdravstvena šola v Celju, ki deluje pod okriljem Regijskega študijskega središča v Celju, daje velik pomen družbeni odgovornosti in vključevanju v lokalno in regionalno okolje, zato smo se odločili za razvoj in izvedbo projekta usposabljanja osnovnošolcev iz temeljnih postopkov oživljanja z uporabo avtomatskega zunanega defibrilatorja.

Po pilotnem izvajanju projekta v šolskem letu 2017/18, ko smo usposabljanje osnovnošolcev izvedli na dveh osnovnih šolah, v letošnjem šolskem letu 2018/19 projekt širimo na številne regijske osnovne šole. Usposabljanje je sestavljeno iz krajšega teoretičnega dela (predstavitve teoretičnih osnov in krajša demonstracija s filmom), praktičnega prikaza uporabe AED-ja, ki mu sledi individualno usposabljanje učencev s pomočjo učnega defibrilatorja. Usposabljanje je za osnovne šole v celoti brezplačno. Izvajajo ga študenti Visoke zdravstvene šole, ki so posebej usposobljeni za usposabljanje temeljnih postopkov oživljanja z uporabo defibrilatorja.